

ЗАЯВА СОЙМУ ПАРТЫІ БНФ ПА ВЫНІКАХ ПАРЛЯМЭНЦКІХ ВЫБАРАЎ

Палата прадстаўнікоў VI склікання не можа
лічыцца выразнікам волі беларускага народа

Заява Сойму Партыі БНФ 7 кастрычніка 2016 г.

Выбары дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь VI склікання, якія адбыліся 11 верасня, былі зладжаныя паводле звычайнай для Беларусі схемы татальных незаконных маніпуляцыяў. Нязменнасць прынцыповых недахопаў выбарчага заканадаўства, шматлікія факты перасьледу і ціску на кандыдатаў ад Партыі БНФ, а таксама дадзенія назіральнікаў Партыі БНФ і Грамадзкага аб'яднання БНФ «Адраджэнне» (роўна як і паведамленыні нешталікіх прадстаўнікоў Фронту, якія былі ўключаны ў склад выбарчых камісіяў) аб меншай за неабходныя 50% рэальнай яўцы ды адсутнасць адкрытага падліку галасоў на шматлікіх участках у Менску ды іншых буйных гарадах яскрава сьведчаць: Палата прадстаўнікоў шостага склікання, як і ўсе папярэднія склады гэтага органа, з'яўляеца прызначанай, а не абранай народам на свободных і справядлівых выбарах, і ня можа адлюстроўваць палітычную волю беларусаў.

Усе зъмены альбо «касметычныя паляпшэнні», пра якія кажуць асобныя замежныя назіральнікі, не маюць прынцыповага значэння і палягаюць выключна ў сферы рыторыкі, а не рэальнага рэфармавання выбарчых працэдураў. БНФ цалкам падтрымлівае ацэнку выбараў як несвабодных і несправядлівых з боку міжпартийнай кампаніі назіраныя «Права Выбараў-2016», у якой нашая партыя брала актыўны ўдзел. Мы заклікаем місію назірання БДІПЧ АБСЭ ў сваёй канчатковай справаудачы таксама дасцьце адэкватную ацэнку выбарчай кампаніі і не заплюшчваць вочы на яе недахопы. Асаблівую увагу назіральнікаў АБСЭ мы звязартаем на павелічэнне ціску і рэпресіяў на экс-кандыдатаў і ўдзельнікаў кампаніі назіраныя ў першыя ж тыдні пасля выбараў (уключна з адміністратыўнымі штрафамі), а таксама на тое, што ў Беларусі цяпер як мінімум трох прызнаных праваабаронцамі палітвязні знаходзяцца за кратамі.

Тое, што сярод прызначаных дэпутатаў у першыню за доўгія гады апынуліся две прадстаўніцы незалежных ад рэжыму грамадзкіх структур (намесьніца старшыні Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны ды каардынаторка аргамітэту Кангрэсу за незалежнасць Алены Анісім, а таксама прадстаўніца АГП Ганна Канапацкая) не мяняе нашай ацэнкі гэтых выбараў і гэтага складу парламенту як не маючых нічога агульнага з сапраўдным волевыяўленнем грамадзян.

Разам з тым мы заклікаем спадарыню **Алену Анісім** і спадарыню **Ганну Канапацкую** напоўніцу

выкарыстоўваць тыя сціплыя магчымасці, якія дае статус дэпутата, каб з парламэнцкай трибуны ставіць на палітычны парадак дня жыццёва важныя для Беларусі пытаньні, датычныя:

- Неабходнасці дзяржаўнай палітыкі ў накірунку ўмацавання беларускай нацыянальнай ідэнтычнасці, адраджэння беларускай мовы і культуры.

- Забесьпячэння рэальнага сувэрэнітэту краіны, што вымагае выхаду з антыканстытуцыйных утварэнняў накшталт Саюзной дзяржавы, спынення ўдзелу нашай краіны ў небясьпечных для нашай незалежнасці структурах Эўразійскага эканамічнага звязу і Арганізацыі дамовы аб калектывнай бяспечы, а таксама выдалення з Беларусі расейскіх вайсковых аб'ектаў (пытаюне пра магчымасць працягну арэнды якіх прыпадае акурат на кадэнцыю новага складу Палаты прадстаўнікоў).

- Прыняцця неадкладных заходаў па забеспячэнні бяспекі і здароўя насельніцтва Беларусі, у тым ліку ўвядзення кантроля на мяжы паміж Беларусью і Расіяй дзеля спынення плыні наркотыкаў, зброі і злачыннасці, што цяпер бесперашкодна трапляюць у нашу краіну з Усходу.

- Вызвалення прыватнай ініцыятывы беларусаў, рэальных заходаў дзеля падтрымкі малога ды сярэдняга бізнесу, гарантый недатыкальнасці прыватнай уласнасці, стварэння ў краіне канкурэнтнага асяроддзя.

Мы таксама разічваем, што прапановы па дэмакратызацыі выбарчага заканадаўства, аформленыя міжпартийнай кампаніяй назіраныя «Права выбараў» у выглядзе законапраекта, стануть асновай для дзейнасці прадстаўнікоў дэмакратычнай грамадзкасці ў парламэнце. Мы дэкларуем сваю падтрымку ўсім заканадаўчым ініцыятывам, скіраваным на рэальнае рэфармаванне выбарчага заканадаўства Беларусі.

Мы з засцярогай успрымаем зъманенне рыторыкі асобных эўрапейскіх палітыкаў у накірунку зъманення стаўлення да Палаты прадстаўнікоў. Наладжванне контактаў паміж Беларусью і Захадам не павіннае ставіць пад сумнёў эўрапейскія каштоўнасці дэмакратыі і прынцыпы правоў чалавека.

Грунтуючыся на пералічаных вышэй фактах мы канстатуем, што ў часе гэтых парламенцкіх выбараў афіцыйны Менск не зрабіў нічога, што могло бы быць нагодай для прызнаньне іх дэмакратычнымі. З улікам выкладзенага месца беларускага парламэнту ў Парламэнцкай Асамбліі Усходняга партнэрства «Эўранэст» павіннае заставацца вакантным.

Заснавальнік:

Віцебская Рада
Парты БНФ

Выдавець:

Віцебская Рада
Парты БНФ

Рэдактар:

Канстанцін Смолікаў

Адказны за выпуск:

Хведар Самагуд

Дызайн:

Сяржук Серабро

Вёрстка:

Сямён Залацец

Дапамога:

Віцебскі Цэнтр
грамадзкіх ініцыятываў

Наклад:

299 паасобнікаў

Пункты погляду
рэдакцыі і аўтараў
могуць не супадаць.

Друкуецца на правах
рукапісу для ўнутранага
карыстаньня

Можа выкарыстоўвацца
ў рэкламных і
агітацыйных мэтах.

Тэлефоны для контактаў:
8-029- 710-42-23,
713-22-00, 218-98-38,
711-24-47, 593-15-34,
651-32-53, 517-32-53,
fax 66-18-47.

**Віцебская абласная
арганізацыя партыі
БНФ: вул. Церашковай,
д.11, п.№.1.13, Віцебск,
Рэспубліка Беларусь,
210035**

E-mail: kas_vit@tut.by

WWW.NARODNY.ORG

<http://kamunikat.org/mahistrat.html>

ВЕЖЛИВЫЕ ЛЮДИ

Приняв участие в качестве независимого наблюдателя на последних парламентских выборах на участке № 22 по Горьковскому-Витебскому округу № 17 города Витебска, по которому выдвигался демократический кандидат Христофор Желяпов, я смог получить для себя бесценный опыт и знания, которые, наверняка, я не смог бы получить где-то еще. Например, я впервые, в полной мере, понял и осознал весь смысл словосочетания "вежливые люди", столь популярное в последнее время в связи с аннексией Крыма и всей последующей за ней историей. Такими самыми вежливыми людьми была наполнена вся участковая комиссия, располагавшая-

ся в средней школе № 18 и полностью состоящая из учителей и под предводительством завуча данной школы Акимовой Елены Валерьевны.

Они все вели себя superbкорректно и подчеркнуто вежливо по отношению ко мне. Предлагали кофе и пирожки. И даже носили вслед за мной стул. Куда я передвигался по участку, туда и стул за мной переставляли. И спрашивали "Чего еще изволите-с". Но при этом грубо и открыто занимались фальсификацией: вывешивали заранее написанный итоговый протокол на досрочных выборах еще до окончания голосования (на что я тут же написал жалобу в окружную комиссию), приписывали явку

В.В.Кийко

ХОМА НЕВЕРУЮЩИЙ

Говорят, был человек, который никому никогда не верил и все ставил под сомнения и из-за чего и попал в историю. Не в том смысле, что он в неё "влип", а в том, что сведения о нем передаются из поколения в поколения. Я тоже недавно с таким познакомился. Зовут его **Дмитрий Хома**, которому посчастливилось "вытянуть счастливый билет" и стать на последних парламентских выборах председателем Витебской областной избирательной комиссии. И он тоже мало чему и кому верил, из-за чего он таки и попал в историю, но уже в том смысле, что "влип" в нее. А точнее не в историю, а в судебное разбирательство из-за своего неверия.

Дело в том, что я подавал жалобу в областную избирательную комиссию, которую и возглавлял Хома, на решение окружной избирательной комиссии. На суде подтвердились все мои доводы, указанные в жалобе в областную комис-

сию (были предоставлены письмо от работодателя, в котором указывалось, что я действительно работаю в данной фирме и в данной должности, а также выписка из реестра юридических лиц). Но, тем не менее суд, как это у нас всегда бывает, встал на сторону комиссии. Если бы суд происходил в какой-нибудь цивилизованной стране, то решение было бы в мою пользу. После принятого судебного решения я сказал, "что основная задача суда состоит в том, чтобы устанавливать истину, а не цепляться за формальные закорючки. Так что не понятно зачем вообще нужен суд, если он не принимает во внимание доводы и факты, а просто выносит формальные решения, работая по принципу конвейера".

Действительно, а для чего существует суд у нас?

В.В.Кийко

ДАСЫЛАЙЦЕ АХВЯРАВАНЬНІ НА ДЗЕЙНАСЦЬ ГА БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ"

Рэквізыты: р/р 3015100147004 ААТ "Белзнесэканомбанк"

Філіял Мінскае аддзяленне № 1 код 226, УНП: 100052236

"прызначэнне плацяжу" – "бязвыплатны ўзнос"

А НАМ ПАДАБАЕЦЦА...

Колькі дзён таму я прачытаў верш **Васіля Зуенка** "Не быў беларусам..." (часопіс "Дзеяслоў", №12 за 2013 год). Прывяду частку верша:

**О Божа, Тварэц Усявішні,
Успомні - на момант хадя б,-
Што я ў тваім свеце не лішні
І ў свеце людскім не раб.**

**Ты даў мне такую зямліцу,-
Што сам не знаходзіш прычын
Супроць, каб на ёй пасяліцца,-
Калі б не сусветны твой чын...**

**О Божа, твой клопат глабальні:
Каб з тропу не збіўся Сусвет.
А чуў, як са словамі пахвальнымі
Глядзіць на нас кожны сусед?**

**Такая зямліца! - о Божа,
Ды як жа яе не любіць?
І хто ў той любvi пераможа,
Суседзі не могуць рашыць...**

На самой справе ў цэнтры Еўропы Бог абраў зямліцу такую, што сам бы пажадаў на ёй пасяліцца.

Гэтую зямліцу ён засяліў цудоўным народам: цярплівым, працялюбівым, з шматлікімі талентамі, міралюбным.

Але каб людзі на гэтай зямлі не былі надвучай ганарлівымі і разбэшчанымі Бог даў ім злоснага, крыважэрнага, агрэсіўнага суседа, які пяць вякоў здзекваецца з гэтага народа і палівае зямліцу крывёю праведных мучанікаў.

І вось праз пяць стагоддзяў апаслья са- мога жорсткага і крыва- вага века заецца Творца зміласцівісця над беларусамі за іх муки і цярплівасць і даў ім волю самім вырашыць свой лёс і лёс дарава- най ім зямліцы.

Але ці Лукавы ўсяліўся ў жыхароў гэтай зямлі ці Бог пабачыў, што яны не гатовыя вырашыць яе лёс лепшым чынам, але народ пакарыўся новаму Тырану. І ўжо Сатана стаў правіць баль на зямлі беларускай, ад- цягвае яе насельнікаў ад галоўных божых пры-

паведзей: не крадзі, не сведчы ілжыва.

За дводцать год тысячи і мільёны людзей сталі злачынцамі, зрабіўши хлусьню і няпраўду законам свайго жыцця.

Новы Тыран спачатку прымушаў іх хлусіць, потым яны дабраахвотна сталі гэта рабіць за падачкі, а праз 20 год хлусьня для шмат каго з іх стала самім жыццём, а некаторыя сталі пра гэта казаць "а нам падабаецца".

Пад час выбарчай кампаніі 2016 года я зайшоў у рэдакцыю самай папулярнай газеты Віцебска каб аддаць у друк сваю перадвыбарчую праграму.

Слова за слова гаворка зайшла аб незалежнасці прэзы. На мае заўлагі аб тым, што я разумею інтэрэсы газеты, якую фінансуе улада, мае суразмоўцы адказалі, што не атрымліваюць ні капейкі з дзяржаўнага бюджета і цалкам фінансава незалежныя.

Я са здзіўленнем кажу: "Але чаму тады вы ім прыслужваецце?". І чую ў адказ: "А нам падабаецца,"

Раней казалі няпраўду таму, што ім за гэта плацілі, зараз таму, што падабаецца.

Выбарчая кампанія кожны раз робіць злачынчамі дзясяткі і сотні ў асноўнай масе разумных людзей.

Больш дакладна, не сама выбарчая кампанія, а тыя, што ёй кіруе.

Вышэйшы кіраўнік загадвае кіраўніку галоўнай выбарчай кампаніі парушаць Закон аб выбарах. Глава выбаркама аддае прыказы аб парушэнні Закона ўніз па верцікалі выбаркамаў, парламент і ўрад уніз па верцікалі Саветаў і выканкамаў.

У гэты колаворот законазлачынцаў уцягваюцца члены і валанцёры

дзясяткаў грамадскіх аўд'яннняў і партыяў, і якія кормяцца ад улады.

Давайце пасправаюем приблізна падлічыць: Цэнтарвыбаркам - 12 членоў, абласныя выбарчыя камісіі і горада Мінска 91, акружныя выбарчыя камісіі 1430 членоў, участковыя выбарчыя камісіі 65856.

Разам 67389 членоў выбарчых камісіяў рознага ўзроўню падпісываюць фальшивыя пратаколы, ведаючы, што іх дзеянні незаконны і падпадаюць пад артыкул 191 і 192 Крымінальнага Кодэкса Рэспублікі Беларусь. У кожнай камісіі па 3-4 назіральніка ад "Чырвонага Крыжа", БРСМ, жаночых арганізацыяў, ГА "Белая Русь", прафсаюзаў, Саветаў ветэранаў, Саюза афіцэраў і "афганцаў", і шмат якіх яшчэ арганізацыяў.

Яны ўсе з'яўляюцца сведкамі фальсіфікацыі пры падліку галасоў і складанні пратаколу. Чыноўнікі каля 200 выканкамаў, якія кантролююць працэс, выдыхают старшыням і сакратарами выбарчых камісіяў лічбы, якія неабходна ўнесці ў пратаколы.

Гэта ўсё разумнае, але законазлачынныя грамадзяне: настаўнікі, дырэкторы, інжынеры, студэнты, работнікі устаноў аховы здароўя, культуры і камунальнай гаспадаркі.

І вось іх усіх "бес папутал" і яны парушылі закон. Прайда, шмат з іх атрымалі ўзнагароды у выглядзе банкнот і манет. Але гэта каб заглушыць голас анёла-ахоўnika.

Пасъля выбараў па Віцебскай-Горкаўскай №17 выбарчай акрузе назіральнікі Кампаніі "Права выбару" Сверч-

кова А.І. (участак №27), Ільгеня Д.Г. і Ільгеня Г.А. (участак №29), Бурко А.М. і Назарава Е.Н. (участак №4), Сцепанішчава В.А. і Ільінец А.І. (участак №23) складалі Акты і напісалі заявы аб парушэннях Закона аб выбарах пры падліку галасоў.

Акружная камісія адзягавала адпаведна правілаў і стварыла камісію для праверкі. Гэту камісію ўзначаліла сама намесніца старшыні АК Правалоцкая Т.С. І вось гэта камісія па праверцы выявіла, што вышэйназваныя назіральнікі былі неправыя.

А іх няпраўду падцвердзілі вусна і пісьмова іншыя назіральнікі, тыя самыя, ад "Чырвонага Крыжа", БРСМ, ГА "Белая Русь", кампарты, прафсаюзаў Саўчанкаў С.П., Савіцкая Т.В., Багачэнка В.І., Барэйша Ю.П., Рагажынская С.В., Ананьевіца В.А., Дунец А.В., Касарэўская О.В., Бажанаў А.Н., Калашнікава І.Г., Бурунова Т.М., Крылова А.Л., Лізанец В.В.

Раней мы дзівіліся, навошта на аднаго назіральніка яшчэ чатыры пісаць ад улады, бо ўлада можа пісаць што заўгодна.

А вось для чаго. Каб на аднага сведку назіральніка, які можа сказаць: камісія парушыла Закон, было чатыры пісаць ілжэсведкаў, якія цвердзяць, што "усё было чесна".

У нас за такое ілжэсведчанне не судзяць. У нас і суды сведкаў караюць, а ілжэсведкаў хваляюць.

- Божа, за што ты даў нам такую ўладу?

- "Хужэшай не знайшоў."

Разважаў аб зямлі і яе людзях Хрыстдор Жалляпаў.

ИЗ ЖИЗНИ АЛЕСЯ ШУТОВА

13 ноября 2016 года исполнилось 40 дней со дня смерти оршанского общественного и партийного деятеля Александра Эдуардовича Шутова.

Оршанские журналисты вспомнили несколько историй из жизни Алекся Шутова (в сокращении).

Фронтовец

Та встреча с Андреем Мельниковым, хотя и была решающей для политических взглядов и общественной активности Алекся, но была не первым знакомством с Беларусским народным фронтом. Первое закончилось непониманием. Не секрет, что БНФ всегда смело проводил филологические эксперименты - это касается и количества языков, на которых фронтовцы публиковали листовки (БНФ единственная политическая организация, которая публиковала листовки на обоих государственных языках, языках соседних стран для регионов с большой долей национальных меньшинств и использовала даже цыганский язык) и частое использование старого беларусского правописания - таращевицы. Первая листовка Фронта, которая попала в руки Алексю Шутову была, как раз, написана на таращевице, и Алексь этого правописания не понял, приняв его за многочисленные ошибки. Он достал ручку, от руки исправил «ошибки» и вернул листовку на место..

В 1999 году в БНФ произошёл раскол - разошлись консервативные сторонники Зенона Позняка и более либеральные выходцы из молодежных организаций. Оршанская структура Фронта осталась с Позняком (КХП-БНФ), отдельные сторонники "модерновой части" остались неорганизованными. Именно Алексь Шутов через некоторое время создал в Орше структуру Партии, которая, правда, так и не была зарегистрирована, но полноценно действовала и даже имела своего местного депутата, что для того времени редкое исключение.

Краевед

Хотя и химик по образованию, Алексь увлекался историей вообще и историей Оршанщины в частности. В свое время у нескольких краеведов появилась идея написать учебник по Оршаведению (Мой родны край - Аршаньшина) и заодно ввести такую дисциплину в школах как факультатив. Идея всем понравилась, но как сделать, где взять средства - эти вопросы решить было сложно. И за дело взялся Алексь. Он не писал статей для книги (хотя знаний для этого у него хватало), он не редактировал чужих текстов, он занимался технической частью работы, поэтому его имени и нет в списках авторов - отдельно от других ему в книге посвящена надпись о том, что он был техническим руководителем проекта. Так было часто - Алексь не стремился ставить себя на первые роли, не стремился к славе, но спокойно и качественно делал технические дела - создавал надёжный тыл для других. Позже книга была переиздана, и с её страниц имя Шутова исчезло, как и имена некоторых "неблагонадёжных" краеведов.

Алексь не только изучал историю Оршанщины собственными силами, но и способствовал её изучению другими. В частности, при его поддержке была создана краеведческая секция ОМОО "Звязз", которая проводит сейчас собственные мероприятия: сбор экспонатов для музеев, поиск знаковых исторических мест, популяризация краеведческих знаний среди молодёжи. При непосредственном участии Алекся был отремонтирован памятник отряду Игнату Будиловичу

в Погостище, и там начались ежегодные мероприятия, с его непосредственным участием и при его организации был реконструирован памятник на Кобыльянской горе и прошло очень много малых мероприятий, которые при всём желании невозможно было бы перечислить все.

Журналист

Ища в библиотеках материалы по истории Оршанщины, Алексь наткнулся на газету "Оршанский вестник", которая выходила с 1915 по 1917 годы в Орше. При этом была ежедневной, что для тех времён было очень технически сложным делом. Алексь увлёкся этим изданием и мечтал создать в Орше газету с восстановленным названием и такой же периодичностью издания. Поэтому вначале он присоединился к изданию газеты "Куцейна", а после её закрытия перешёл к выпуску малотиражных бюллетеней. В некоторые времена у него получалось, включая хитрость, издавать в Орше газеты. Местная власть всеми силами старалась не допустить издания в Орше независимой газеты. Поэтому одна из оршанских газет называлась «Время» и издавалась в Минске, вторая называлась «Витебская трибуна. Оршанский выпуск», "Телевестник. Оршанский выпуск". С течением времени он прекратил тщетные попытки зарегистрировать местную газету и переключился на интернет-пространство - первым сайтом стала страница с важным для Алекся названием "Оршанский вестник". Но первая попытка стала учебной, а уже потом появился наш сайт, который за довольно непродолжительное время стал самым популярным сайтом про наш город.

Молодёжный лидер

В середине 90-х стало ясно, что быстрой победы демократии не получится - победа популиста с замашками диктатора, два референдума по возвращению советской действительности, восстановление политических репрессий и т.д. Нужно было вырабатывать долгосрочные стратегии развития, и Алексь сконцентрировался на создании молодёжных организаций. Первой была организация "Рша". А потом: Задзіночанне беларускіх студэнтаў, Гісторыка, Малады Фронт, Моладзь БНФ, МХСС и другие - это те структуры республиканских организаций, которым помогал появляться в Орше Алексь. Отдельное его детище - молодёжная организация "Звязз". Единственная зарегистрированная молодёжная организация в регионе, которая не подчиняется непосредственно исполкому и не контролируется БРСМ.

При крайне ограниченных ресурсах, через "Звязз" за 17 лет существования прошло более тысячи членов, сменилось несколько поколений правления и проведено уже более сотни различных мероприятий, в том числе, международных.

Учитель

Алексь умел учить. В своё время он решил совместить любимое дело - химию и работу, занявшись репетиторством. Если бы кто-то попытался определить лучшего репетитора по химии в городе, то, скорее всего, Алексь стал бы лучшим. Процент поступлений его учеников почти 100%, исключение составляли те кто не хотел учиться и попадал к репетитору случайно, от них он, правда, быстро избавлялся - деньги в этой работе (как и в других занятиях) для него не были решающим фактором. Когда-нибудь Алексь шутя говорил: "я подготовил около сотни сильных медиков-абитуриентов, где же потом исчезают сильные медики-молодые специалисты"?

<http://orsha.eu>